

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1329

Vragen van het lid **Van Haga** (Groep Van Haga) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *oververtegenwoordiging Limburg op de Onderwereldkaart* (ingezonden 14 december 2022).

Antwoord van Minister **Yeşilgöz-Zegerius** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 24 januari 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 1201.

Vraag 1

Bent u bekend met de Onderwereldkaart?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u bekend met de noodkreet vanuit Limburg inzake de oververtegenwoordiging van deze provincie op de Onderwereldkaart, waarbij naast Heerlen nog drie gemeenten in Zuid-Limburg in de top tien voorkomen: Kerkrade (2), Sittard-Geleen (7), Brunssum (9) en Roermond (10)?

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

Bent u bekend met het feit dat het door heel veel onbewaakte grensovergangen heel gemakkelijk is om ondermijning in Limburg te organiseren? Zo ja, heeft u de bereidheid om grenscontroles in te voeren? Kunt u een gedetailleerd antwoord geven?

Antwoord 3

Ja, ik ben bekend met het feit dat drugscriminelen onze infrastructuur misbruiken voor criminele doeleinden, waaronder de grensovergangen. Daarom intensiveer ik samen met dit kabinet en andere partners de strijd tegen de georganiseerde drugscriminaliteit. Zo heb ik uw Kamer op 28 juni jl.

¹ RTL Nieuws, 8 december 2022, Schulden, drugs, risicjongeren: deze gemeenten zijn het kwetsbaarst voor zware criminelen, <https://www.rtlnieuws.nl/onderzoek/artikel/5350780/onderwereldkaart-kwetsbaar-gemeenten-criminaliteit-georganiseerde-misdaad>.

de Toekomstagenda internationaal offensief tegen georganiseerde criminaliteit toegestuurd.

Een grensoverschrijdend probleem vraagt om een grensoverschrijdende aanpak. Het internationale aspect is cruciaal en loopt als een rode draad door de aanpak van de georganiseerde drugscriminaliteit en criminele geldstromen. Criminele machtsstructuren die zich (willen) nestelen in ons land of van de Nederlandse voorzieningen gebruik willen maken, moeten keihard bestreden worden. Daarom werken wij nauw samen met onze buurlanden. Ik zal deze samenwerking nog meer intensiveren. Zo heb ik in oktober 2022 met Ministers en vertegenwoordigers uit België, Duitsland, Frankrijk, Italië en Spanje een meerjarig actieplan afgesproken om meer als één front op te trekken in de strijd tegen georganiseerde misdaad. Door elkaars krachten meer te bundelen worden criminele netwerken en hun verdienmodellen verstoord, doorbroken en neergehaald. Daarnaast is in oktober 2021 gestart met een pilot Grensoverschrijdend Politie Team (GPT) Venlo- Kaldenkirchen (NL-Dld). Dit samenwerkingsverband tussen Nederlandse Politie eenheid Limburg- Kmar, Bundespolizei en Landespolizei draagt bij aan opsporing van ondermijnende criminaliteit. De resultaten zijn veelbelovend. De verdere doorontwikkeling van het GPT is onderwerp van overleg met de Duitse autoriteiten.

Bij de aanpak van grensoverschrijdende ondermijnende criminaliteit speelt verder het Euregionaal Informatie- en Expertisecentrum (EURIEC) een belangrijke rol om de bestuurlijke samenwerking tussen België, Duitsland en Nederland te verstevigen. Dat doet het EURIEC door het vergroten van bewustwording bij lokale bestuurlijke overheden in de drie landen en door de kansen en uitdagingen bij grensoverschrijdende informatie-uitwisseling te onderzoeken. Daarnaast ondersteunt het EURIEC ook bij concrete casuïstiek met een internationale component. Inzet daarbij is om te voorkomen dat criminelen die aan de ene kant van de grens effectief worden geweerd, aan de andere kant van de grens ongestoord hun criminele activiteiten kunnen voortzetten. Verder wordt ook ingezet op een effectievere gegevensuitwisseling. De politie, Marechaussee, of een andere bevoegde autoriteit, kan in het Schengen Informatiesysteem (SIS II) een signalering opnemen met daarin een omschrijving van de gezochte persoon of het gezochte voorwerp, zodat andere landen hierop kunnen acteren. Het SIS ondersteunt hierbij de samenwerking in de rechtshandhaving in en tussen de Schengenlidstaten. Gelet op de bijzondere geografische ligging van Limburg is bovendien sprake van de samenwerkingsstructuur in het politieel samenwerkingscentrum genaamd EPICC tussen België, Duitsland en Nederland. Hun politiediensten werken sinds 2005 samen om politieke informatie uit te wisselen en rechtshulpverzoeken uit het grensgebied af te handelen. Nederlandse bijdragen aan EPICC-werkzaamheden vinden plaats via het Internationale Rechtshulpcentrum Limburg, waar het centrum ook gevestigd is. Vanuit de Nederlandse Politie wordt ook bijgedragen aan de potentiële doorontwikkelingsmogelijkheden van het EPICC. Samen met de operationele partners blijven wij dus kijken naar hoe bestaande samenwerking verder kan worden versterkt. Ondanks de grote inspanningen van alle betrokken partijen zijn we er nog niet. Ik zal mijn beleid nog meer richten op het zichtbaar maken van obstakels die een effectieve grensoverschrijdende informatie-uitwisseling in de weg staan en daar oplossingen voor aandragen.

Naast het bovenstaande houdt de Koninklijke Marechaussee ten behoeve van de bestrijding van irreguliere migratie en grensoverschrijdende criminaliteit via Mobiel Toezicht Veiligheid-controles (MTV) zicht op personen die onder andere via de landsgrenzen met België en Duitsland Nederland inreizen. De controles vinden plaats op wegen, in treinen, op het water en in het luchtverkeer. In het gebied direct achter de grens controleert de Marechaussee steekproefsgewijs reisdocumenten. Voor de mobiele controles gebruikt de marechaussee het camerasysteem @migoboras als hulpmiddel. De MTV-controles zijn een alternatief voor de herinvoering van grenscontroles aan de binnengrenzen met België en Duitsland. De tijdelijke herinvoering van binnengrenscontroles is een ultimatum remedium dat aan strenge en nauwkeurig omschreven voorwaarden gebonden is. Deze voorwaarden zijn opgenomen in de Schengengrenscodex.

Het kabinet acht een goed functionerend Schengengebied van groot belang. Het vrij verkeer binnen Schengen is één van de verworvenheden van de EU en heeft bijgedragen aan een sterke interne markt. Het kabinet werkt al enige

tijd met gelijkgezinde landen aan een sterker, toekomst- en crisisbestendiger Schengengebied om de bestaande ruimte van vrij verkeer te behouden. Bovendien kent ondermijnende georganiseerde criminaliteit vele verschijningsvormen die niet louter kunnen worden aangepakt door fysieke grenzen te sluiten. Het is verstandiger in te zetten op goede grensoverschrijdende samenwerking zoals hierboven gedetailleerd is geschetst, ook om zogenaamde waterbed- effecten te voorkomen.

Vraag 4

Bent u bekend met de noodkreet van de gouverneur van Limburg: méér politie, het versterken van de rechterlijke macht en de recherche? Zo ja, hoe gaat u gehoor geven aan deze noodkreet? Kunt u een gedetailleerd antwoord geven?

Antwoord 4

Ja, ik ben bekend met de noodkreet. Politiecapaciteit heeft mijn continue aandacht. Het vorige kabinet heeft de operationele sterkte al uitgebreid met ruim 2400 fte. Deze zijn verdeeld over de verschillende eenheden, waaronder Limburg. Daarnaast wordt dankzij de motie-Hermans de capaciteit met ruim 700 agenten versterkt, waarvan 45 agenten voor Limburg. De motie-Hermans zorgt ook voor een flinke impuls in de opsporings-, vervolgings- en berechtingscapaciteit bij de Landelijke Eenheid, het Openbaar Ministerie (OM) en de rechtspraak.

Ik heb de verdeling van de 700 fte over de eenheden in september jl., na overleg met de gezagen, vastgesteld. De verdeling binnen de eenheden (dus ook de eenheid Limburg) is aan het lokaal gezag.

Op grond van het Coalitieakkoord «Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst» worden middelen olopend tot 200 miljoen euro structureel ingezet voor de versterking van de justitiële keten. Dit ziet met name op de Rechtspraak en het Openbaar Ministerie. Het extra budget is bedoeld om de organisatie toekomstbestendig te maken, onder meer in termen van capaciteit, wendbaarheid, kwaliteit van de informatievoorziening, digitalisering en innovatie. Dit komt ook ten goede aan de bestrijding van georganiseerde drugscriminaliteit in Limburg.

Vraag 5

Welke stappen gaat u ondernemen om de toenemende (drugsgelateerde) criminaliteit het hoofd te bieden? Kunt u een gedetailleerd antwoord geven?

Antwoord 5

Sinds mijn aantreden als Minister van Justitie en Veiligheid ben ik stappen aan het maken om de georganiseerde drugscriminaliteit te bestrijden. Ik heb uw Kamer recentelijk de stand van zaken van de aanpak doen toekomen, zie de Najaarsbrief georganiseerde, ondermijnende criminaliteit van 4 november 2022.

De aanpak van de georganiseerde drugscriminaliteit is de afgelopen jaren verbreed naar een gezamenlijke samenhangende aanpak. Deze moet ervoor zorgen dat het offensief tegen drugscriminelen vanuit alle kanten wordt vormgegeven. Hierbij richt ik mij niet alleen op het verstoren van het verdienmodel, het doorbreken van criminele machtsstructuren, bestraffen en beschermen, maar is ook preventie één van mijn inhoudelijke prioriteiten. Het is zaak om te voorkomen dat kleine jongens grote criminelen worden. Daarom zet ik, samen met de Minister voor Rechtsbescherming, fors in op het voorkomen dat jongeren het criminele pad opgaan. De strijd tegen drugscriminelen is er één van de lange adem, waarbij de inzet van alle partners (publiek en privaat) nodig is, en zowel in nationaal als ook in internationaal verband